

Istnieje
od 1965

FORUM

NASTĘPNE
27
SIERPNIA
PIĄTEK
WYDANIE

N A J C I E K A W S Z E H I S T O R I E Ś W I A T A

Nowa gorączka złota

SKĄD SIĘ WZIĄŁ SUKCES
KRYPTOWALUT?

nr 17 (13-26.08.2021)
Cena 9,90 zł (w tym 8% VAT)

nr 17 (27.02) rok LVII, N 17 (13-26.08.2021) PL ISSN 0015-8402
USA: 4,6 USD, Street Euro 2,9 euro, Wielka Brytania 2,5 GBP

KUBA WRZE
Szli, krzycząc „libertad”

PAN TU NIE SPAŁ
Tokio ściga bezdomnych

LEPIEJ NIŻ LE PEN
Francuski populizm

LIMA WZIĘTA
Peru skręca w lewo

TANIEC NA WÓZKACH
Wirowanie i... spadanie

LAS VEGAS CHCE PIĆ
Wody w bingo nie wygrasz

ISLAMSKA MODA
Projektant jak prorok

TEOLOGIA JEST KOBIETĄ
Od jutra więcej Lutra!

SPORT DZIWNYCH KROKÓW
Skąd przyszli chodźlarze

POSZERZAMY HORYZONTY

MEDYCyna • PSYCHOLOGIA • EKOLOGIA
HISTORIA • NOWE TECHNOLOGIE

Sierpniowy numer „Wiedzy i Życia” już w kioskach!

Prenumerata papierowa i cyfrowa tytułu dostępna na stronie wiz.pl oraz na sklep.polityka.pl/wiz

Kup książkę

Mistrzowie Europy

Tak wyjść, żeby nie wyszło

12

6 FOKUS

ECHA POLSKIE

12 Polexit? Gorszy niż brexit!

Straci Warszawa, straci Bruksela

14 Nowelizacja k.p.a.

Ocaleni krzyczą „nie!”

WYDARZENIA

16 Bunt na Kubie.

Warto było tak długo czekać?

18 Igrzyska w Tokio.

Kłoszardzi poza konkurencją

O TYM MÓWI ŚWIAT

20 Zalety i wady kryptowalut.

Zakazywać czy zachęcać?

24 Wirtualna filantropia.

Ether – lek na covid

Egzamin

ze szczepień

Zdała śpiewająco

27

PROFILE

26 O nich się mówi:

Mr. Lordi
Lee Jae-yong
Kathy Hochul
Olivia Rodrigo
Sajf Kadafi

LUDZIE

28 Florian Philippot.

Z antyszczepionkowcami
przeciw Macronowi

30 Éric Zemmour. Co tydzień
godzina nienawiści

32 Pedro Castillo. Wyjątkowy
prezydent Peru

34 Anastazja Wasilenko.
Tańcząca na wózku

REPORTAŻ

36 Zabawy z bronią.

Największa wojna USA

Rewolucja?

Czy kontrrewolucja?

16

Za garść bitcoinów

Kto płaci opozycji

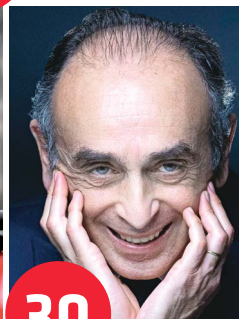
20

28

Folia podszyty

O cie Florek!

Sercem – de Gaulle

Wzrostem – Napoleon

30

Ile porządku?

Przeciąganie Limy

32

36

Kule nie są „cool”

Giną wolni Amerykanie

Kup książkę

Eksporterzy ropy
Daleko tak
nie zajadą

40

40 Stan izolacji.

Irańczycy pod sankcjami

44 Górski Karabach.

Granice wciąż ruchome

48 (Od)budowa zabytków.

Jak Bułgaria wydaje
unijne fundusze

**Tu jest
Azerbejdżan**
Do odwołania

44

48

Zamek otwarty
I nikogo nie zamknęli?

52 Susza w Nevadzie.

Miasto kasyn zostanie
bez wody?

FOTOSTORY

54 Medalistka rekordzistka.

Siedem krążków
dla jednej pływaczki

OBYCZAJE

56 Moda dla muzułmanek.

Specjalność Tatarstanu

60 Nago stanęli w kręgu.

Orgia nostalgików
kontrkultury

56

**Islamskie
wybiegi**
W „tureckim”
Kazaniu

66

Łap medal!
I chodu!

ROZMOWA

64 Anne Burghardt.

Luteranka numer jeden

64

Pastorka o północy
Jaka tam papieżyca...

70

Republika rozbójnika
Tylko dla panów

HISTORIA

66 Chód sportowy.

Polski ślad
w Meksyku

70 Żółtuga.

Samozwańcze
państwo
poszukiwaczy złota

74

**Spiesz się
z urlopem.**
Idzie
czwarta
fala!

KOMPAS

74 Tydzień na Zanzibarze.

Afryka czy nie Afryka?

O tych krajach piszemy:

ARMENIA (s. 44) AZERBEJDŻAN (s. 44) BUŁGARIA (s. 48) CHINY (s. 40, 70) ESTONIA (s. 64) FRANCJA (s. 28, 30, 40) HISPANIA (s. 60) IRAN (s. 40)
IZRAEL (s. 14) JAPONIA (s. 18) KANADA (s. 24) KUBA (s. 16) MEKSYK (s. 66) NIEMCY (s. 12, 64) NIGERIA (s. 20) PERU (s. 32) POLSKA (s. 12, 14, 66)
ROSJA (s. 24, 34, 44, 56, 70) TANZANIA (s. 74) TURCJA (s. 44, 56) USA (s. 14, 16, 36, 40, 52) WĘGRY (s. 12) WIELKA BRYTANIA (s. 14)

80 MIKROFORUM

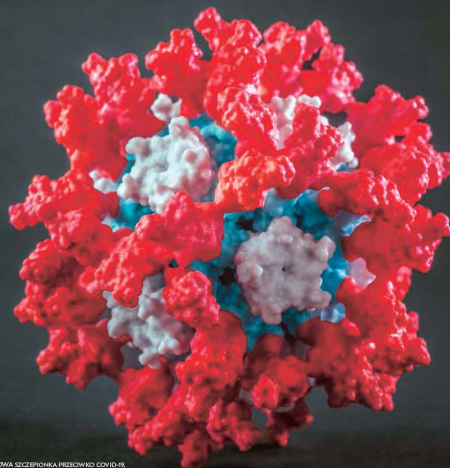
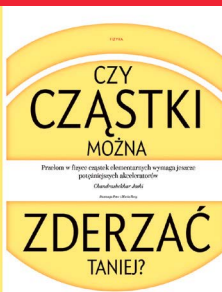
Ilustracja na okładce © SHUTTERSTOCK

Kup książkę

ŚWIAT NAUKI

SCIENTIFIC
AMERICAN
POLSKA EDYCJA

Inni piszą
o nauce, nasi
autorzy ją
tworzą

BIOCHEMIA *Norwe* *lepsze* *życie*

Naturalne białka odpowiadają za całe nasze istnienie. Złamanie kodu, pozwalające na tworzenie sztucznych białek, doprowadziło do powstania szczepionek przeciwko COVID-19 oraz leków, jakich świat jeszcze nie widział

Ragnar Jacobsen

Edycja Timothy Archibald

sierpień 2021, Świat Nauki 31

ZMIANY KLIMATU

WĘGLOWE SKAŁY OMANU

Czy wychodnie skał pochodzących z płaszcza Ziemi mogą rozwiązać problemy klimatyczne świata?

Douglas Fox

Elektryczny mózg

Elektryczny sygnał przesyłany przez neurony, który jest podstawą myślenia i pamięci

Christof Koch

Wyobraź sobie, że:

• Jesteś w stanie zobaczyć świat w kolorze, który jest niewidoczny dla ludzkiego oka.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

• Możesz słyszeć dźwięki, które są niewysłyszalne dla ludzkiego ucha.

• Możesz czuć smak, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego języka.

• Możesz czuć zapach, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego nosa.

• Możesz czuć dotyk, który jest niewyczuwalny dla ludzkiego ciała.

SCIENTIFIC
AMERICAN
POLSKA EDYCJA

ŚWIAT NAUKI
Sierpień 2021 nr 8 (340) Cena 13 zł 99 zł (za opł. 83343)
www.swiatnauki.pl

PRAGNIENIE NAPĘDEM EWOLUCJI

Dostęp do wody to jedno z najstarszych i najważniejszych wyzwań człowieka

BIOCHEMIA
Czy syntetyczne białka zrewolucjonizują medycynę?

FIZYKA
Nowe koncepcje akceleratorów

KLIMAT
Skały - pochłaniacze dwutlenku węgla

Kup książkę

USA

Takie to dziwaczki!

Ponad 65 tys. żółtych gumowych kaczuszek spłynęło w tym roku Chicago River w ramach „kaczyczych derby” organizowanych tu od kilku lat, by wspierać rozmaite inicjatywy dobroczynne. Tym razem mieszkańcy Chicago „adoptowali” gumowych zawodników, wpłacając po pięć dolarów, a zebrane pieniądze zostały przeznaczone na wsparcie stanowych igrzysk dla osób niepełnosprawnych.

GRECJA

Żywiół w Helladzie

To zdjęcie zrobiono ostatnio w Trakomakedones na północnych przedmieściach Aten. Szalejący żywiół, którego nie udaje się oprowadzić od tygodni, dotarł już w pobliże stolicy. Tam udało się zatrzymać pożogę, ale strażacy przegrywają walkę na greckiej wyspie Eubea na Morzu Egejskim, gdzie pożary rozprzestrzeniają się w sposób niekontrolowany już od ponad tygodnia, a tysiące ludzi porzuciło domy. Trwa ewakuacja, ze świata płynie pomoc, na wyspę przybyło m.in. 140 strażaków z Polski.

USA

Syrenki plus size

Członek stowarzyszenia Tłustych Syrenek nurkuje w basenie Freedom Aquatic Center w Wirginii podczas konwentu MerMagic Con, czyli największego na świecie dorocznego zlotu fanów syrenek. Ważnym elementem spotkania są specyficzne pokazy mody, które upodobią imprezę do wyborów Miss Ameryki Syren. Stowarzyszenie Tłustych Syrenek stawia sobie za cel łączenie oraz afirmację osób plus size, które pragną zostać syrenką. Jego hasło brzmi: „Każdy może być syreną!”. Oczywiście – każdy, kogo na to stać, bo nie jest to rozrywka tania. Większość członków wydaje tysiące dolarów na stroje, przeważnie szyte na zamówienie. Do przygotowania takiej kreacji wyspecjalizowani krawcy potrzebują nie tylko drogich materiałów, lecz także specjalistycznej pianki i silikonu.

